

Arafat, escaldat de l'experiència del golf Pèrsic l'any 1991, va fer aturar la intifada just després dels atemptats del dia 11 de setembre.

La dècada perduda

La tragèdia de l'11 de setembre tanca una dècada al Pròxim Orient, iniciada a la Conferència de Madrid amb la promesa de Bush pare de trobar una solució justa a la qüestió palestina.

“**A**mèrica dona suport als sionistes que ocupen les nostres terres, empenyen els nostres pobles a l'emigració [...]. Els jueus dicten les decisions americanes. Els musulmans han d'entendre que els americans poden canviar de política si se'ls colpeja directament.” La cita pertany a la reivindicació de l'atemptat suïcida d'ara fa un any al port d'Aden, Iemen, contra el destructor dels Estats Units USS Cole en què van morir disset mariners nord-americans. L'FBI en va culpar el magnat islamista d'origen saudita Ossama bin Laden. Feia dues setmanes que havia esclatat la segona intifada palestina.

Un any després, el mateix FBI situa Bin Laden darrere el cop terrorista més espectacular de la història, retransmès en directe per les televisions de tot el món. Les Torres Bessones de Nova York encara cremaven amb uns 6.000 morts sota la runa quan el rei Abdal-lah II de

Jordània feia unes declaracions especialment dures a la CNN, que la mateixa cadena va evitar repetir: “Si el procés de pau pel Pròxim Orient hagués conduït a una solució justa per a la qüestió palestina, les Torres encara hi serien.”

Des del fatídic 11 de setembre s'han sentit frases com aquesta, però potser amb un to menys cru, del president egipci, Hosni Mubarak, i del príncep hereu saudita, Abdal-lah bin Abdel Aziz. Els tres aliats àrabs més fidels de Washington a la regió coincidien en una anàlisi idèntica de les causes profundes que hi havia darrere l'atac terrorista massiu de Washington i Nova York. Més encara, el ministre d'estrangers britànic, Jack Straw, de gira per l'Orient Mitjà a final de setembre, va fer referència al fet que “un dels factors que ajuden a alimentar el terrorisme és la còlera que senten molts pobles de la regió a causa dels esdeveniments a Palestina (*sic*) des de fa anys”.

L'endemà mateix de la trobada entre Peres i Arafat del 26 de setembre l'exèrcit israelià va matar quatre palestins al sud de la franja de Gaza.

Les paraules de Straw molt especialment van aixecar una onada de protestes a Israel, procedents tant del Likud com dels laboristes, tots dos coalitzats en un govern d'unitat nacional. Israel vol evitar com sigui que es vinculi l'onada terrorista amb la seva política d'intransigència respecte als palestins, tot i que el fet que el primer ministre sigui un home tan incòmode per a la comunitat internacional com el falcó impenitent Ariel Sharon no ho facilita.

Les lliçons d'una guerra. Sharon i el president palestí Iàsser Arafat recordaven molt bé el preu que es va haver de pagar als EUA fa deu anys en la guerra del Golf. En callar les armes, Yitzhak Shamir, coreligionari de Sharon i primer ministre d'Israel a l'època, es va veure obligat a anar a la Conferència de Madrid tal com havia promès Washington als seus aliats àrabs en formar la coalició contra l'Iraq de Saddam Hussein. Va ser a Madrid on van començar les converses de pau amb els palestins, un procés que la dreta israeliana mai no ha paït.

Arafat encara va pagar més cara la seva absurda aliança amb Bagdad: l'OAP

com a tal va ser vetada de la Conferència de Madrid, i el seu líder va haver de fer concessions inimaginables durant dos anys, només per aconseguir donar una imatge acceptable a israelians i nord-americans i poder fer-se la foto de la Casa Blanca mentre encaixava la mà del primer ministre israelià, Yitzhak Rabin.

No és estrany, doncs, que deu anys després Arafat fos el primer d'alinejar-se amb Washington des de l'endemà dels atemptats: va decretar un alto el foc en la intifada per ajudar a silenciar aquest front tan incòmode per als EUA; a més va ser el primer a oferir-se públicament per integrar la coalició antiterrorista que el president Bush tot just començava a temptejar. Sharon només va reaccionar *a posteriori* i clarament a contracor: anunciava la fi de les operacions militars ofensives i la retirada de les zones autònomes palestines que els seus soldats havien reocupat als sectors de Jenin i Jericó. Al mateix temps, però, el primer ministre deixava clar que no faria com Shamir: "Israel -va dir- no està preparat per pagar el preu de la formació d'una coalició antiterrorista." Com a mostra, les noves operacions militars

gratuïtes que ha organitzat en dates significatives: la primera, l'endemà mateix de la trobada entre Peres i Arafat del 26 de setembre, que va costar la mort de quatre palestins al sud de la franja de Gaza. La segona, amb sis morts més, va ser dimecres passat, l'endemà que Washington filtrés una hipotètica intenció del president Bush de donar suport a la creació d'un estat palestí. Sharon tornava a deixar clar que era un home perillós.

Àrabs en guàrdia. Sigui o no sigui el responsable dels atacs terroristes massius de setembre, Bin Laden i la seva xarxa islamista fan apologia d'aquest tipus d'atemptats. La seva literatura és especialment perjudicial per als interessos dels EUA al Pròxim i Mitjà Orient atesa la gran popularitat de les reivindicacions que repeteixen: "Alliberament de Terra Santa (Aràbia Saudita) de la presència de tropes nord-americanes", "caiguda dels règims àrabs corruptes" (especialment les monarquies prooccidentals del golf Pèrsic) i tot plegat amant amb la causa que més unanimitats desperta entre els àrabs, "l'alliberament de Palestina".

És obvi que, com diuen els analistes israelians, Bin Laden només utilitza la causa palestina a manera de cobertura; com va fer, d'altra banda, Saddam Hussein quan va intentar vincular la seva retirada de Kuwait amb la retirada israeliana dels territoris palestins ocupats. Però els grups armats al Pròxim Orient no actuen en el buit: busquen l'impacte popular, la seva acceptació a través de la popularitat del que reivindiquen. És per això que els països àrabs, i especialment els més amenaçats per Bin Laden, com l'Àrabia Saudita, d'on ell és originari, s'han posat en guàrdia. El 1991 se'ls va prometre una solució justa al conflicte central de tota la regió i van tancar files amb Washington; però tot el que tenen davant és un Iraq encara devastat, Israel governat per Sharon i els Estats Units d'Amèrica presidits per un home que fins als fets de l'11 de setembre semblava que no sabia ni on queia el Pròxim Orient.

"Dubto molt que els Estats Units demanin a l'Àrabia Saudita o qualsevol altre país de fer alguna cosa que els posi en una posició difícil... I si les nostres bases s'utilitzessin per atacar els afganesos, aleshores, sens dubte, l'Àrabia Saudita estaria en una posició difícil per la connexió islàmica i per la possibilitat que hi hagués milers de víctimes innocents." Amb aquest circumloqui tan saudita, l'ambaixador de Riad a Londres, Gazi al-Gosaibi, estava fent públic que el seu govern no autoritzaria Washington a utilitzar les bases que tenen a l'Àrabia Saudita malgrat ser les millor situades, des d'on els EUA dominarien

Terrorisme i miopia

Dues setmanes després dels atemptats al Pentàgon i al World Trade Center, el senat nord-americà va voler informar-se a fons sobre el fenomen del terrorisme originari del Pròxim Orient en una tanda de sessions a porta tancada. Els senadors van cridar una sèrie d'especialistes i presumptes especialistes, encapçalats per... Binyamin Nethanjahu (!), l'home que, com a líder del Likud, des de l'oposició, va crear el clima de linxament polític que culminà el 1995 amb l'assassinat de l'home que va firmar la pau amb l'OAP, l'aleshores primer ministre d'Israel, Yitzhak Rabin, a mans d'un extremista jueu; el mateix personatge que ja com a primer ministre va provocar el primer enfrontament armat entre l'exèrcit israelià i la policia palestina en obrir a Jerusalem est el túnel dels Asmoneus.

No sabem què va dir Nethanjahu als senadors nord-americans, però sí el que va dir als periodistes abans de la sessió: "Arafat ha vessat més sang innocent que potser cap altre terrorista amb l'excepció de Bin Laden... Hauria de ser vetat als EUA... [a Washington]. Hauria d'imposar sancions aclaparadores

[a l'autoritat Palestina]".

Amb gaires especialistes com aquest no és fàcil que el senat nord-americà, que té grans competències en política exterior, es faci una idea més o menys acurada del que passa entre israelians i palestins. La miopia amb què el mateix president Bush s'havia intentat distanciar d'aquest conflicte s'ha de corregir, sobretot ara que el conflicte ha trucat a la porta dels EUA de la manera més terrible. Només Washington té els estris per obligar totes dues parts a fer els deures, és a dir, a aplicar l'informe Mitchell, que obliga a aturar la violència i la colonització jueva als territoris palestins.

Fa deu anys, Bush pare va arribar a congelar 10.000 milions de dòlars en avals per a crèdits a Israel fins que va arrossegar Shamir a Madrid. Washington no podia ni pot menysprear totes les reivindicacions àrabs. No es pot quedar sol, només amb Israel per aliat en la regió més explosiva del món. De la guerra del Golf en va sortir la pau entre Israel i l'OAP. Potser de l'horror de l'11 de setembre en sorgirà un estat palestí. **J. R.**

tot l'espai aeri de l'Orient Mitjà, com es va demostrar fa deu anys amb els bombardejors d'un altre país musulmà, i àrab, com l'Iraq. Les reticències actuals d'aliats tan vitals com els saudites, i en general de tots els països àrabs, tenen molt

a veure amb la contenció que els Estats Units han hagut de mostrar a l'hora de fer front a una de les pitjors amenaces de la seva curta història.

Joan Roura

CRISOL

Del 3 d'octubre fins el 30 de novembre de 2001

10%
en totes les seues compres
(excepte premsa)

5%
en llibres

En **CRISOL PANORAMIS**
Moll de Ponent. **ALACANT**

96 513 38 62